

Euripid

Medeja

Prevod Miloš N. Đurić

LICA

DADILJA

VASPITAČ dece

MEDEJA, Jasonova žena

KREONT, car korintski

JASON, Medejin muž

EGEJ, car atinski

GLASNIK

Dva SINČIĆA Jasonova i Medejjina

PRATNJA Kreontova, Jasonova, Egejeva

Medejine DVORKINJE

Pozornica predstavlja otvoreno mesto pred palatom u kojoj stanuje Medeja u gradu Korintu, s izgledom na najbliže ulice. Euripidova Medeja prvi put je prikazana god. 431e s. e. U ovom prevodu prvi put je prikazana u Narodnom pozorištu u Beogradu 6og februara 1953e god.

PROLOG

Jutarnji časovi. Dadilja Medejjina izlazi iz palate, da da oduška svojoj zabrinutosti koju izaziva žalosna sudbina nekad srećnog Jasonovog doma.

PRVI ČIN

PRVA POJAVA

Dadilja (sama)

DADILJA (Duboko potresena gledajući na jutarnje nebo)

Ej, Arga brod da nije brz poleteo

kroz mrke Simplegade zemlje Kolhidi!

U klancu pelijskom da nije pao bor,

i vesla ruke prihvatile junačke

što zlatno runo dobaviše Peliji! 5

E, ne bi ni Medeja, moja gospođa,

doplovila u tvrde kule Jolkove
u ludoj strasti prema svome Jasonu;
pa još da nije Pelijade krenula
da smaknu oca, ne stiže ni Korintu 10
sa mužem i sa decom. Gradu omile
što nađe zaklon baš u zemlji njegovoj,
i svu tegobu verno deli s Jasonom.
Najveća sreća baš se onda pomalja
kad muž i žena sporazumno delaju. 15
(Kratka pauza)

A sada svugde razdor, ljubav uvenu.
Odbaciv dečicu i moju gospođu tu
Jason carski nađe dvor i zaruči ćer Kreonta,
što zemljom ovom upravlja.
Medeja, nesrećnica, kako uzdiše! 20
Sad zove kletve, veru, danu desnicu,
i k'o svedoke priziva još bogove,
da vide kako Jason njoj se oduži.
Bez hrane leži, sva se bolu predade,
u suze roni ceo dan dugovetni, 25
izdajstvo otkad vide muža svojega.
Nit' oči diže niti lice otkida
sa zemlje, prijateljsku sluša utehu
koliko hladna stena ili morski val.
Pokatkad samo vratom krene prebelim, 30
pa tiho jeca, doagog oca doziva,
pa dom i zavičaj, što sve ih izdade,
te pođe s mužem što je sada odgurnu.
I jadnica u svojoj shvati nesreći
šta znači svoj ne ostaviti zavičaj! 35
Pa mrzi decu, ne mari da gleda ih.
Ah, da im samo kakvo zlo ne napravi!
Ta naglo srce ima, ono nepravdu
ne trpi. Znam je dobro, pa me zato strah!
U dvor će ući, gde je odar spremljen već, 40
pa mačem oštrim udariće krbz srce,
il' cara i mladoženju pogubiće;
od jednog tako dva će napraviti zla.
Ta strašna je! Ko s njome borbu zametne,
taj slavnu lako ne odnese pobeđu! 45
(Kratka pauza; upravlja pogled prema gradu)
Al' već joj deca vraćaju se umorna sa vežbanja,
ne znadu za bol materin; ta mlado srce ne mari za bolove!
(Pojavljuje se vaspitač s oba sinčića Medejina,

DRUGA POJAVA

Vaspitač, Dadilja

VASPITAČ (Dadilji)

Ti, stara slugo moje gospodarice,
što sasvim sama stojiš tu na vratima 50
i sama sebi plačeš svoje nevolje?
Medeja sama zar bez tvoje pomoći?

DADILJA

Ej, seda pratnjo Jasonova podmlatka,
ta verne sluge tešku muku podnose
kad kakvi jadi gospodare zadese. 55
Toliko patim da me žudnja osvoji
i zemlji svoj i nebu da se izjadam
kolike jade gospa moja podnosi.

VASPITAČ

Zar nesrećnica još ne presta plakati?

DADILJA

Da blago tebi! Sad joj jad tek počinje. 60

VASPITAČ

E. baš je luda. smem li za nju reći to,
još ne zna kakva zla je sada čekaju!

DADILJA (uplašeno)

Šta govoriš to, starče? Kazuj samo sve!

VASPITAČ

Ta — ništa. Kajem se što i to rekoh ti.

DADILJA

Sedina tih ti, nemot kztiti preda mnom, 65
a umeću ti, ako treba ćutati.

VASPITAČ

Pireni dođoh, našem hladnom kladencu,
gde starci sede, igru „po pet" igraju,
i tu ti čuh, prisluškujuć' neprimećen,
gde neko reče da će care decu tu 70
i majku s njima prognati iz Korinta.
Je l' istina što reče, ne znam kazati,
a želim od srca da tako ne bude.

DADILJA

I pored svađe s njome, zar će Jason još
i to da gleda gde mu decu zlostave? 75

VASPITAČ

Uz novo srodstvo stare veze prestaju,
za pravo naše kuće on se ne brine.

DADILJA

To propast za nas! Staro zlo ne presta još,
a već se starom novo zlo pridružuje.

VASPITAČ

Ti ćuti bar, ne zbori! Nije prilika 80
da gospa naša i tu čuje nevolju.

DADILJA

(Obraćajući se deci)

Oh, deco, čujete li ko je otac vaš?
Al' ne! Ne proklinjem; gospodar on je moj,
no stoji da je rđav prema svojim.

VASPITAČ

A ko je bolji? To tek sada doznaješ; 85
svak sebe više voli nego bližnjega;
pošteno jedni, drugi radi koristi,
k'o Jason što ih novom braku žrtvuje!

DADILJA

(Ponovo obraćajući se deci)

Pa hajte, deco — biće bolje — u kuću.

VASPITAČ

A ti koliko možeš na njih pripazi 90
i ne puštaj ih rasrđenoj materi;
već opazih je kako seče očima
tu decu, k'o da sprema zlo. A dobro znam:
ne prođe gnev je pre no sruši nekoga.
Da samo dušmana, ne decu, obori! 95
(Vaspitač pođe s decom u kuću, ali se u taj čas iz kuće začuje kukanje Medejino, i svi u
strahu zastanu)

TREĆA POJAVA

Dadilja, Medeja (u kući)

MEDEJA

Prvi sistem Avaj!

Jadne mene, gorka li čemera!

Avaj meni, gde si, crna smrti!

DADILJA (deci)

Ne rekoh li, dečice mi draga,

vašoj majci srce gnevom plamti

bež'te brže u odaju svoju, 100

očima joj ne približujte se,

dalje od nje, klonite se dobro

divlje čudi i ljutita besa

uskipela materina gneva!

Brže sada hajdete unutra! 105

(Vaspitač brzo odlazi s decom u kuću)

Malen oblak žalbe i kuknjave

nadvija se polako, a potom

stvariće se strašnom burom besa.

Šta to snuje ojađeno srce

žalcem jada izjedeno ljuto? 110

MEDEJA (kao pre)

Drugi sistem

Avaj! Avaj!

Jad jadujem, i kamen bi plak'o!

(Primeti decu kad ulaze u kuću)

Kleta deco majke očajnice,

propast vama k'o i vašem ocu,

vaša kuća ostanula pusta!

DADILJA

Treći sistem

Avaj meni! Avaj nesrećnici! 115

Za greh očev šta su deca kriva?

Što ih mrziš? Avaj, deco mila,

strah je mene: stradaćete jedna.

Jesu strašna u silnika srca,

mного traže, a malo slušaju, 120

srdnju svoju teško savlađuju.

Bolji mi je život sa svojimima.

Želja moja nije život sjajan,

nego starost mirna i bez brige.

Već i stara kaže poslovica: 125

prava mera svugde pobeđuje,

skroman život — sreća i spasenje;

prekomernost sreću ne donosi,
veći jadi na kuću se ruše,
kad se na nju bogovi razgneve. 130
(Dolazi iz grada hor korintskih građanki)

ČETVRTA POJAVA

Hor, Dadilja, Medeja (u kući)

ULAZNA PESMA

HOR

UVODNA PESMA

Čula sam vapaj, čula sam krik
jadne naše Kolhiđanke.
Srce njeno ne smiri se još?
Kaži nama, stara ženo!
Pred kapijom stojeć' iznutra kuknjavu čusmo, 135
pa i nas, o starice, dirnuše bolovi njeni,
njena kuća i nama je mila.

DADILJA

Četvrti sistem
Ti o kući zboriš — sva kuća joj jad,
jer carevu ćerku uzima on,
i gospođa moja u kući vene, 140
i nikakav prijatelj ne može nju
ma kakvom da uteši rečju.

MEDEJA (iznutra)

Peti sistem
Avaj, avaj!
Nek u glavu mene udari grom!
Ta kakvu mi radost donosi život? 145
O lele, o smrti! Učini mi kraj
i život mi jadni prekrati!

HOR Strofa

Ču li, Dive, zemljo, sunce,
tešku žalost, ljuti vapaj
jadne žene? 150
Zašto tako mreti žudiš,
nesrećnice zaslepljena?
Smrt će doći i bez molbe,
zato njojzi ne moli se!

Što se muž tvoj ženi drugom, 155
i druge su takve sreće,
ne primaj to zato k srcu!
Div će svetit' žalost tvoju.
Ne jedi se zbog svog vojna!

MEDEJA (kao i pre)
Šesti sistem
O veliki Dive i Temido gospo, 160
šta trpeti moram zakletvom silnom
kad život svoj vezah za neverna muža!
Oh, kad bih i njega i njegovu dragu
u dvoru im smrvljene ugledat mogla!
Ta oni me prvi uvališe u zlo. 165
O oče, o zemljo, izgubih vas ja
kad rođenog brata ružno pogubih.

DADILJA (horu)
Ta čujete l' šta sve govori ona
i priziva Temidu silnu i Diva
što ljudima štiti zakletve dane?
Oh, gospođa moja zaista neće
na malenoj stvari izliti gneva!

HOR Antistrofa
Da l' bi kako nama došla,
da nas vidi i da čuje
naše reči? 175
Teška srdžba prošla bi je,
srca prkos utolio.
A svakome treba dragom
dobru volju da činimo.
(Obraćajući se dadilji)
Hajde po nju, izvedi je, 180
amo nama neka dođe,
mi smo njojzi, kaži, verne, —
hitaj samo dok zla nema,
žalost na to nagnaće je.

DADILJA Osmi sistem
Učiniću to, al' da li ću moći
da gospođu privolim, za to se bojim! 185
Al' rado se toga prihvatam posla.
K'o lavica koja laviće brani
na svakoga ona Očima seva
kad započne ko da zbori joj štogod.

(Okrene se gledaocima)

Priznat' se mora da pređašnji ljudi 190

budale bejahu, a nipošto ljudi,

kad smisliš pesme za svečane igre,

za pijanke žive i raskošne gozbe

iznađoše prijatan začín životu,

a niko za muke i žalosti teške 195

ni svirkom ni pesmom ne nađe leka,

a smrti i nesreće strašne

razaraju život i domaću sreću.

I zato nek pesma ublažava rane.

A kad je na sofri đakonija svaka, 200

šta treba ludu razvijati graju?

Ta društvo se i bez svirke veseli

za obilnom sofrom kraj činija punih.

(Dadilja otide u kuću da izvede Medeju; hor ostaje na pozornici sam i peva pesmu u kojoj izražava svoje saosećanje s Medejinim bolovima)

Epoda

Čuj joj lelek, uzdisanje gorko,

silnu žalbu, proklinjanje ljuto 205

što joj vojno verom prevrnuo.

S nepravde se razdire i kinji,

i još zove Temidu i Diva

k'o svedoke pogažene vere,

vera dana ulila joj snagu 210

da Heladi beži, a kroz vrata

koja slano zatvaraju more.

(Iz dvora izlazi Medeja s dadiljom i dvorkinjama)

PRVA EPISODIJA

(DRUGI ČIN)

PRVA POJAVA

Medeja, Hor

MEDEJA

Izidoh, evo, pred vas, žene korintske,

da što ne zamerite. Mnoge ljude znam 215

za gorde što ih smatrahu po držanju

a druge štono mirno sede kbd kuće

k'o dušmane i nemarnike gledahu.

U oku ljudskom pravičnost ne boravi.
Ta srce čoveku još nisi poznao, 220
a već ga mrziš, ma da zlo ti ne skova.
Tek stranac treba da se gradu približi,
a ne marim za građanina ohola,
praznoglava i drugom nepodnošljiva.
(Kratka pauza. Pokazuje na se)
A mene snađe nenadana nesreća 225
i srce slomi. Propadoh, i život već
za mene, sestre, čara nema — osim smrt.
Jer onaj ko mi beše sve, to dobro uviđam,
moj vojno, ispao je podlac najgori.
Od svega što ima život, srce, um, 230
mi žene još smo bića najžalosnija.
Za skupo blago moraš muža kupiti.
A od te bede još je veća beda to
što mužu nisi drugo nego robinja.
Sve do tog stoji da li dobi rđava 235
il' čestita. Jer prosca ne smeš odbiti,
a s mužem rastanak sramotu donosi.
Kad nađeš drugu ćud i druge zakone
— a od kuće ih ne znaš — toeba proročki
da imaš um da mužu u svem ugodiš. 240
Pa ako sreća trud nam u tom nagradi
i vojno bračni jaram složno podnosi,
e — to je život! Nema l' toga, lek je smrt.
A čovek, ako domaći ga namuče,
on ode od kuće i srce zasiti 245
u svome društvu, među svojim znancima.
Mi smemo gledat samo njega jednoga!
Ta kažu da je za nas život bezbrižan,
a oni s kopljem u boj idu junački.
Budale! Više volim triput okršaj 250
no jedan, samo jedan mučan porođaj!
(Kratka pauza)
Al' nije 6 vama, o meni sad je reč!
Taj grad je vaš i tu vam roditeljski dom,
tu blago vam i prijatelji, srodnici,
a ja sirota, sama, muž me odbaci, 255
iz varvarskoga kraja on me ugrabi,
bez majke sam, bez brata, nigde nikog svog,
da glavu ma gde od oluje zaklonim!
I zato tek toliko ja te preklinjem:
da ako mi se kakva pruži prilika 260
za ova zla da mužu svom se osvetim,
i tastu mu i mladoj nevi, — ćutite.

Da, istina je da je žena plašljiva stvor,
za borbu slaba, dršće kad zablista mač,
no pogaziš li prava njene ložnice, 265
tad nigde od nje lavice svirepije!

HOROVOĐA

Pa dobro! Pravedna je tvoja osveta,
Medejo. Ne čudim se tvome jadanju.
Al' evo Kreonta, vladara ovdašnjeg,
objavit' hoće neke nove naredbe. 270
(Dolazi Kreont sa pratnjom)

DRUGA POJAVA

Kreont, Medeja, Hor

KREONT (strasno)

Mrkoglednoj Medeji, mužu dušmanci,
naređujem da ovu zemlju ostavi
i dvoje dece svoje uzme sa sobom.
I na put krene odmah sad! Naredih to
i u dvor natrag neću vratiti se pre 275
dok ne podeš i zemlji predeš granice.

MEDEJA

Oh jadne mene! Sasvim, eto, propadoh!
Ta sustopice svud me prate dušmani,
a spasenja mi jadnoj nema niotkud.
(Obraća se Kreontu)
Upitaću te, ma koliki da je bol, 280
rad čega, Kreonte, ti me goniš odavde?

KREONT

Pribojavam se tebe, — šta da krijem to —
učinićeš mi ćerci neizvidno zlo.
A za tu plašnju mnogo imam razloga.
Ti umna jesi, vešta mađijama svim, 285
a mnogo boli te što muža izgubi,
i već se groziš — tako me izvestiš —
i tastu, ženiku, pa još i nevesti.
Pa zato hoću zlu da svakom doskočim.
A bolje je da tebi sada omrznem 290
no posle da se žalim što sam bio blag.

MEDEJA Avaj! Avaj!

Ne sada tek, no često glas mi naudi

i još u veće baci bede, Kreonte.
Ko god je pametan nek nikad ne pusti
da deca svaku izuče mu nauku, 295
jer osim što ih narod kori s nerada
tim zavist još i mržnju izazivaju.
Dok šuplje glave učiš novim znanjima,
već zovu te budalom, a mudracem ne.
A sveznalice ako u čem nadmašiš, 300
tad svak te smatra za mudraca dosadna.
(Kratka pauza)
I meni samoj takva sreća dopade.
K'o mudra jednome sam predmet zavisti,
a drugom tiha, trećem čudi drukčije,
za tebe dosadna, a nisam premudra. 305
Pa opet strah te da ti zlo ne učinim!
Al' nije tako, ne boj me se, Kreonte,
o careve ne mogu da se ogrešim.
Jer šta si skrivio mi? Čerku udade
po nahodađu svome. Muža mrzim, da, 310
al' ti si, mislim, pametno uradio.
Pa ni sad tvojoj sreći ja ne zavidim:
pa srećni svadbu činite, a meni tek
dopusti ovde boravak. Ta ćutaću
i kinjena, šut s rogatim se ne bije. 315

KREONT

Na ustima ti med, a u srcu ti jed,
i zato zebem zlo da kakvo ne snuješ.
A sad još manje verujem ti nego pre.
Jer ako plane žensko, muško — lako je,
al' strepim ako plane mudar mučalac. 320
Što brže odlazi! Ne zbori uzalud!
Ne poriče se carska, nema načina
da budeš s nama kad si meni dušmanka.
(Medeja klekne pred Kreonta i obuhvati mu kolena)

MEDEJA

Ne, kolena ti, živa kći ti verena!

KREONT

Zaludu reč ti; ne možeš me skloniti. 325

MEDEJA

Zar goniš me? Za molbu moju ne mariš?

KREONT

Ta preča mi je kuća moja nego ti!

MEDEJA

Ej, otadžbino, kako čeznem za tobom!

KREONT

I meni ona uz decu je najdraža.

MEDEJA

Koliko, lele, zala ljubav donosi! 330

KREONT

To zavisi od ćudljivosti slučaja.

MEDEJA (Podiže ruke puna očajanja)

Zapiši, Dive, ko me u zlo uvali!

KREONT (nestrpljivo)

Ta prtljaj, ludo! Ne guraj me u brigu!

MEDEJA

U brizi ja sam, više mi je ne treba.

KREONT

(Pokazujući ia pratnju)

Izguraće te pratnja moja rukama. 335

MEDEJA

Ah, samo to ne! Molim ti se, Kreonte!

KREONT (prekidajući je)

Zacelo, ženo, hoćeš da dosađuješ.

MEDEJA

Ja idem u izgnanstvo — to te ne molim.

KREONT

Pa što me mučiš onda? Šta ne odlaziš?

MEDEJA (blago)

Tek ovaj dan mi jedan daj da ostanem, 340

za bežanje da brižljivo se pripremim

i dečici za putninu se postaram;

ta otac, eto, ne mari za sinove.

I ti si otac! Sažali se na decu!

A dolikuje da se na njih smiluješ. 345

Ni reči o tom da l' ću ja gladovati,
al' plačem kad na njihov udes pomislim.

KREONT

Ja nisam svirep, nemam srce tiransko;
s popuštanja me često zadesilo zlo.
I sada, ženo, vidim svoju pogrešku, 350
Ispunjavam ti želju! Samo ovo znaj:
(Medeja ustane)
u zemlji mojoj ako sunce božije
sa decom tvojom sutra tebe ugleda,
tad moraš mreti! To je sveta istina.
A sada, ako treba, jedan ostaj dan, 355
ta nećeš valjda kakvo zlo da učiniš.
(Kreont otide s pratnjom)

TREĆA POJAVA

Hor, Medeja

HOROVOĐA

Oh, jadna ženo!
Da grdne i teške nesreće tvoje!
I kuda da kreneš? Gde glavu da skloniš?
U kojoj ćeš kući, u kojoj ćeš zemlji 360
spasenje da nađeš od nevolje svoje?
U kakav te opasan kolovrat jada,
Medejo, božanstvo uvali neko!

MEDEJA

(Svol žestinom saoga karaktera)
Sve dosad zađe s puta, — ko da porekne?
Al' ne mislite da smo kraju stigli već. 365
Opasnost mnoga jošte čeka mladence,
a teški naponi i novu tazbinu.
Zar misliš da bih ovom tako laskala
da mojim namerama to ne koristi?
Ni reči, — kamo li se ruku dotakla! 370
A on se takva pokaza budalina
i mesto da me progna, plan mi izigra,
još jedan mi dopusti dan da ostanem,
baš dovoljno da smaknem tri mi dušmana:
i nevestu, i oca, i svog Jasona. 375
Ja mnoge staze znam što vode propasti,
al' ne znam, drage, kojom pre da udarim;
da nevestinu kuću ognjem uništim

il' trgnem mač i nju probodem kroz srce
kad pređem tajno prag i odru pristupim. 380
Al' jedno smeta: ako uđem potajno
i priđem poslu, pa me oni uhvate,
tad meni smrt, a dušmanima smejanje!
I zato pravce putem koji poznajem,
k'o otrovnica poslaću im otrova! 385
(Kratka pauza)
Pa dobro, de!
Nek padnu, koji grad će mene primiti?
I takva gde ću prijatelja susresti
da krov mi ponudi i pribežišta da?
Tog nema! Neko vreme počekaću još;
grad koji svane l' mi k'o zaklon podesan, 390
tad lukavo i tajno pokolj činiću.
Al' ako drugog za me nema izlaza,
tad mač potegnuću, — ma mreti morala,
i pobiću ih sve, sa besnom smelošću.
Hekate mi, — što najviše je poštujem 395
i koju sebi izbrah za pomoćnicu,
kraj moga ognjišta što sebi uze stan, —
ta niko čitav neće mene vređati.
Zagorčaću, zacrniću im svadbu ja,
ucveliću im svojtu, beg moj pamtiće. 400
Pa ded. Medejo, ni u čem ne tvrdiči,
i čini čini, sve otvori mađije!
Na strašno delo! Samo smela budi sad!
Zar tvojim da se patnjama potsmevaju
ti Sisifići i ta nova nevesta, 405
i to još meni, Heliјеvoj unuci!
Veštine svoje znaš, a još i žena si.
Da žene dobro rade — tu su nevešte,
al' zlo da svako stvore — još i prevešte.
(Potone u misli i ostaje na pozornici, dok hor peva)

PRVA STAJAĆA PESMA

HOR

Prva strofa

Natrag teku svetih reka vali,
pravda i sve teče naopako; 410
muške reči postadoše laži,
ni bogovi ne jamče za vernost.
Ukoliko žena slavu stekne,
muško o njoj govoriće bolje 415
i rod ženski poštovaće više,

zli jezici neće da ga ruže. 420

Prva antistrofa

Stare pesme i drevne izreke
umuknuće o neveri ženskoj.

Da je samo pesmodavni Febo
svojim darom mene obdario
te uz liru pesmu udelio, 425
ja bih muško opevala ruglo.

Dugo voeme mnoge priče znade
iz života našeg i njihova. 430

Druga strofa

A ti oca i dom ostzvila,
kroz dve stene morem proplovila,
na to luda nagnala te ljubav!

Sad u tuđoj živiš postojbini, 435
iz ložnice muž te oterao,
pa sad lutaš kao prognanica,
lišena si prava, nesrećnice!

Druga antistrofa

Zakletve se gaze, nesta stida 440
u Heladi, — u nebesa ode.

A ti nemaš roditeljskog doma,
u nevolji da se skloniš jedna.

Druga žena sad se pojavila,
iz ložnice tebe izbacila, 445
na tvoje se mesto zacarila.

(Dolazi Jason)

DRUGA EPISODIJA

PRVA POJAVA

Jason, Hor, Medeja

JASON

Sad opet vidim, što sam često video,
neobuzdana srdnja opasno je zlo.

Ta ovde imala bi život spokojan
da samo mirno carske slušaš odluke,
al' s ludih reči sad se moraš seliti. 450

Ja slabo hajem: vrči dokle volja te
da nema stvora gorega od Jasona.

Al' što si hulila na kuću carevu,
sva sreća za te što te progon pogodi!

Ja jednako stišavah ljutom caru gnev; 455
da ovde ostaneš, to moja želja bi.

Al' ti ne prestaješ od svog ludovanja,
i s grdnja svojih moraš ostaviti grad.
(S promenjenil glasom)

Al', ipak, svog se roda nisam odrek'o,
pa dođoh, ženo, brigom za te primoran, 460
bez potpore da s decom u svet ne odeš
i gladuješ, jer bekstvo nosi sa sobom
tegobe mnoge. Ma da na me omrznu,
ja nikad ne bih mog'o zlo ti misliti.

MEDEJA

(Prilazeći bliže sa strasno podignutim glasom)

O nitkove! Tu jednu samo grdnu reč 465
za nevaljalstvo tvoje umem kazati.

Još priđe meni, priđe čovek najmrži
i bogu, meni, svemu rodu ljudskome!
To nite smelost, hoabrost muška nije to:
da vređaš svoje pa im ideš na oči; 470
od sviju bolja ljudskih to je najveća:
bestidnost. Radujem se što me pohodi:
potsmevaću se, meni bol odlaknuće,
a tebe s reči mojih jad i muka spopašće.

(Kratka pauza)

Od prvih početaka govoo počecu. 475

Ja spasoh tebe — svi Heleni znaju to
u Argu laću štono s nama udoše —
kad pođe bikove što oganj sipahu
da ujarmiš i smotno polje posepeš,
a zmaja štono zlatno runo čuvaše 480
i oko njega što se budan savio,
pogubih ja, i tebi gg>anu spasenje.

Pa oca svog i zavičaj izneverih
i potom s tobom Jolku d čoh pelijskom —
oslušku lući srce više nego um. 485

I ubih Peliju, što stoašnu nađe smrt
od svojih ćerki; razbih tebi svaki strah.

(S malo podignutim glasom)

I za sav napor moj, ti rđo najgora,
sad izdade me, drugu sebi zaruči, —
a decu imamo! Da nemaš dece bar, 490
oprostila bih tvoju novu ženidbu.

A kletve zaboravi. Ne znam smatraš li
da stari više bogovi ne vladaju,
il' novi zakoni da važe ljudima,
kad znadeš da si pogazio zakletvu. 495
Ej, desnico, što ti je često hvataše,

i kolena, što rđa ta ih uprlja,
taj nikogović svu mi nadu zakopa!
(Pausa; s promenjenim glasom)
Pa ded! K'o drugu da se tebi obratim —
al' kakvoj tvojoj da se nadam pomoći? 500
A upitan pokazaćeš se ružniji.
Pa kud da krenem sad? Zar kući oca svog
i zavičaju što ih za te izdadoh?
Il' Pelijadama? Zar one doček lep
da prirede mi kad im oca usmrtili? 505
Stvar tako stoji: svojim se omrazih,
a koje nije trebalo da uvredim,
zbog tebe od njih stvorih sebi dušmane.
Dabogme, ti me za to lepo usreći
i mnoge u Heladi sad mi zavide! 510
A divna, verna muža dobih — jedna ja
k'o prognanica kada moram bežati
bez ikog svoga, sama, s decom još!
Da lepe slave zaručniku novome
kad spasilja mu s decom traži milosti. 515
O Dive, zašto ljudma dade merilo
da njima lažno zlato mogu poznati,
a ljudskom telu ne udari belegu
da po njoj znadu ko je čovek zlikovac?

HOROVOĐA

E, gnev je strašan; ne može da utoli 520
kad s dragim drago ljutu kavgu zavrigne.

JASON

Tu kanda ne smem biti rđav besednik,
već moram k'o na lađi krmar izvežban
od jedra vetru ostaviti ivicu
da uklonim se besu tvoga jezika. 525
A što se hvališ ti da mene izbavi,
ja mislim da me morem sinjim ne spase
ni bog ni čovek nego samo Kiprida.
Dovrtljiv um ti, ali reći ne voliš:
da tebe Erot strelicom nepromašnom 530
primora na to da mi život sačuvaš.
Al' ne marim da raspredam to podrobno,
ma kakve pobude — tek ti mi pomože!
Što spase me, ti dobi veće uzdarje
no dar što beše. Samo čuj i počuj me! 535
Pre svega boraviš u zemlji helenskoj,
a ne u kraju varvarskom, pa sada znaš

i zakone i pravo; ovde nema nasilja.
Tvoj glas i um ti svi Heleni poznaju,
a da si onde gde te ni bog ne vidi, 540
tu ne bi bilo za tvoj um ni spomena.
Pa na čast mi u dvoru zlato žeženo
i lepše grlo im'o nego Orfej sam,
kad sreća ne da slavi da me ozari.
(Kratka pauza; s promenjenim glasom)
Toliko što se tiče mojih nevolja, 545
baš kad si raspru prva ti otvorila.
A što mi ružiš bpak sa ćerkom carevom,
pokazzću ti da sam bio pametan i razborit.
i tebi pravi prijatelj i deci svojoj...
(Medeja ustukne s izrazom duboka gađenja)
Samo reč ne presecaj! 550
Iz Jolka pošto se iselih ovamo,
a mnoge teške pratile me nevolje,
gde mogoh naći sreću blagodatniju,
begunac, nego carsku ćerku uzeti?
A ne — što gundaš — da si ti mi omrzla 555
a srcu da mi draža nova nevesta,
i više dece da mi kuća dobije;
i naša dosta su mi, — ne prigovaram, —
no, ponajpre, da lepši život imamo,
bez oskudice; dobro mi je poznato 560
siraka da se kloni svaki prijatelj.
Da potom decu prema rodu odgajim,
i tvojim sincima da braću izrodim
i stavim sve u isti red, k'o jedan soj,
pa da smo srećni! Tebi dece ne treba, 565
al' treba meni, da bih novim podmlatkom
taj živi uzdig'o. Zar sve to smislih zlo?
To ne bi rekla, al' te ljubav zaludi.
Al' vi ste žene takve: dok je uz vas drug
na bračnom odru, od vas niko srećniji; 570
a kad vam ljubav kakvo zlo poremeti,
tad vi u našim namerama najboljim
zlo vidite. Ah, kad bi decu mog'o svet
da rađa drukčije, da nema žena tih!
Od bede bi se ljudi oslobodili. 575

HOROVOĐA

E, Jasone, baš lepo sve to iskiti,
al' čini mi se — mislio ti drukčije —
da nije pravično što ženu ostavi.

MEDEJA

U mnogom ja sam različna od gomile.
Nepravедnik što lepo ume zboriti 580
zaslužio je meni kaznu najtežu.
I diči li se zlo da ume lepšati,
taj za sve spreman; ipak nije mudar on.
Pa tako i ti. Ne pravi se preda mnom
i lep i rečit. Jedna obara te reč: 585
da nisi nitkov, ti bi me izvestio
o braku tome, a ti s leđa svrši sve!

JASON

A lepo li bi predlog dočekala moj
da ženidbu spomenuh ti, kad ni sada
ne umeš da obuzdaš gnevna srca bes! 590

MEDEJA

To nije razlog bio, no je tebe stid
sa ženom varvarkom da starost dočekaš.

JASON

Sad dobro čuj me! Caru zet ne postajem
za volju ženi, sadašnjoj mi nevesti,
no k'o što rekoh, zato da ti pomognem 595
i svojoj deci braće još da izrodim
od carskog soja — svome domu zaštitu.

MEDEJA

Ne želim blago, puno ljuta čemera,
ni sreću koja meni srce razdire!

JASON

Okreni želju svoju, bićeš mudrija, 600
da dobro nikad ne bude ti žalosno,
i milost sreće ne smatraš za nemilost.

MEDEJA

Podruguj se, ti nađe sebi sklonište,
a ja ću sama ovaj ostaviti kraj.

JASON

To sama izabra, ne krivi drugoga! 605

MEDEJA

Oženih li se ja i tebe odgurnuh?

JASON

Ti strašnom kletvom prokle kuću carevu.

MEDEJA

A ja sam kletva i za tvoju postala!

JASON

O tome s tobom neću više da se prepirem.
A želiš li za decu ili za svoj beg 610
iz mojih ruku kakvu pomoć uzeti,
sad reci! Spreman sam da punom rukom dam
i znancem pošljem znake da te pomognu.
To ne primaš li, onda, ženo, luduješ.
Kad gnev utišaš, veću korist imaćeš. 615

MEDEJA

(S preziranjem i hladnom ogorčenošću)
Za poznanike tvoje ništa ne marim.
Nit' primam što. i ništa nemot davati,
jer poklon od zločinca sreće ne nosi!

JASON

Svedoci meni neka budu bogovi
pomoći da sam hteo tebi, dečici, 620
al' ti na dobro mrziš, drsko odbijaš
sve prijatelje. Zato više patićeš!
(Otide žurno prema gradu)

MEDEJA (za Jasonom)

Pa odlazi! Ta srce već ti izgore
za novom nevom, već je davno ne vide.
U sreći uživaj! A kad se oženiš, 625
taj brak ćeš proklinjati, — daće dobri bog!
(Povuče se u pozadinu pozornice i utone u misli)

DRUGA STAJAĆA PESMA

HOR

Prva strofa
Strast ljubavnu ko ne stiša,
časno ime izgubiće,
a vrlinu neće steći;
ljubav tiha — prava sreća, 630
nju Kiprida daje blaga,
najljupkija od boginja.
Nikad, gospo, ne odapni na me

s luka zlatnog strašnu strelu žudnje!

Prva antistrofa

Da me štiti razboritost, 635

dar najlepší od bogova,

ljubomora da me mine!

Moćna gospa da mi ne da

ljutu svađu, besnu srdnju

a na tuđu na ložnicu, 640

no da mirnu zaštićuje ljubav

i da braku pravu meru daje!

Druga strofa

Otađbino, kućo, rode,

bez vas nikad ne živela,

ni u bedi zlopatila,

ni u mucu vek trajala, 645

teške jade jadujući!

U smrt, u smrt pre bih pošla

no te dane dočekati

da bez doma budem svoga, 650

nigde goreg nema jada

no zavičaj izgubiti.

Druga antistrofa

Takav udes mi videsmo,

to od drugih ne doznasmo.

Svoje nemaš postojbine, 655

nigde nikog nemaš svoga,

da te tepti, da te blaži

usred muka neutolnih.

Bez milosti nestaloga

ko svog dragog ne poštuje, 660

od srca mu krati ključe.

Nikad mio meni bio!

(Dolazi car Egej s pratnjom)

TREĆA EPISODIJA

(TREĆI ČIN)

PRVA POJAVA

Egej, Medeja, Hor

EGEJ

Medejo, raduj se! Ta lepšim pozdravom

da l' prijatelje svoje iko pozdravlja!

MEDEJA

A i ti sine Pandiona mudroga, 665
Egeju! Otkud ti u ovaj stiže kraj?

EGEJ

Od starog proročišta idem Febova.

MEDEJA

A šta te krenulo ka zemlje središtu?

EGEJ

Da pitam kako dece ja da dobijem.

MEDEJA

Oh, bože, vek bez dece zar još vekuješ? 670

EGEJ

Po božjoj volji dosad bez njih ostadoh.

MEDEJA

A da l' si ženjen ili živiš samački?

EGEJ

Bez bračnog pristaništa nisam ostao.

MEDEJA

Za decu, dakle, šta ti Febo proreče?

EGEJ

Ta mudrije no ljudski um što poima. 675

MEDEJA

A smem li ja da saznam reči božije?

EGEJ

Zacelo! Treba za njih glava pametna.

MEDEJA

Šta kaza, dakle? Reci, ako čuti smem.

EGEJ

Da ne smem grlo mešini odrešiti —

MEDEJA (prekidajući ga)

Dok nešto ne stvoriš il' nekud ne stigneš? 680

EGEJ

Ne pre no očinskome stignem ognjištu.

MEDEJA

A šta te nagnalo da ovde pristaneš?

EGEJ

Sad Pitej caruje u zemlji trezenskoj.

MEDEJA

Sin Pelopov i vrlo, kažu, pobožan.

EGEJ

I njemu mislim proroštvo da saopštim. 685

MEDEJA

Ta on je mudar, veštak u tim stvarima.

EGEJ

I meni ratni od svih ponajdraži drug.

MEDEJA

Pa srećno! Srcu svome želju ispuni!

EGEJ (Posmatrajući je pažljivije)

A što ti lice takvo, oči podbule?

MEDEJA

Moj muž je, care, od svih ljudi najgori. 690

EGEJ

Šta veliš? Obavesti me o jadu svom!

MEDEJA Uvredio me, a bez moje krivice.

EGEJ Šta učini ti? Reci razgovetnije!

MEDEJA

U kuću novu doveo je banicu.

EGEJ

Sramotu takvu smede zar da učini? 695

MEDEJA

Sad znaj: ko drag mu beše, toga ostavi.

EGEJ

Da l' voli drugu? Ili ti mu omrznu?

MEDEJA

Dabogme, drugu; vernost taj ne poznaje.

EGEJ

Da bes ga nosi kad je, veliš, zlovaran!

MEDEJA

Naumio je carski zet da postane. 700

EGEJ

O, ko mu ćerku svoju dade, kazuj mi!

MEDEJA

Ta Kreont, vladar ove zemlje korintske.

EGEJ

Sad mogu da razumem tvoju nevolju.

MEDEJA

Oh, propadoh, i još me gone odavde.

EGEJ

A ko te goni? Kraja nema jadu tvom. 705

MEDEJA

Car Kreont goni me iz zemlje korintske.

EGEJ

I Jason dopušta? Sramota i to mu.

MEDEJA

Doduše, rečju ne, al' želi u srcu. (Pada na kolena)

Tom bradom tvojom zaklinjem te, Egeju,

i kolenima što ih grlim klečeći, 710

oh, smiluj mi se, smiluj ženi nesrećnoj

i ne daj da se prognanica potucam,

no u svoj grad me primi k svome ognjištu.

A želju tvoju nek ti bozi ispune

i dece dadu, tebi sreću do smrti! 715

Još ne znaš kakvu sreću ovde susrete!

Učiniću bez dece da ne ostaneš,

da otac budeš — znam ja za to mađije.

EGEJ

Tu ljubav, ženo, voljan sam da učinim,
a imam razlog: prvo, radi bogova, 720
a drugo: radi dece što je obričeš.
Moj život sav u žudnji: otac postati.
O sebi to! A u moj ako stigneš kraj,
pod mojim, to mi pravo, bićeš okriljem.
Tek toliko unapred moram reći ti:
iz ove zemlje ja te neću voditi,
a sama ako jednom dvoru dođeš mom,
tu zaklon imaćeš, i nikom ne dam te!
Iz ove zemlje sama sebi nađi put,
da nemam spora i sa prijateljima. 730

MEDEJA

Sve tako biće; reč još zato da mi daš,
od tebe tad bih sve u redu imala.

EGEJ

Zar nemaš vere? Šta ti brigu zadaje?

MEDEJA

Ta imam, ali Pelijini srodnici
i Kreont meni dušmani. Zakuni se 735
da nećeš mene, zatraže li, predati!

EGEJ

Pa zaklinjem se Gejom, zrakom Sunčevim,
svim bogovima: sve što čuh, održaću.

MEDEJA Sad stani! Šta da tebe snađe s nevere?

EGEJ

Što druge kletvoprestupnike snalazi! 755

MEDEJA

Sad srećan put! Ta sve smo lepo svršili.
Što brže mognem, tvome gradu doći ću,
čim pos'o svršim, želje svoje ispunim.
(Egej odlazi s pratnjom u Trezei)

HOROVOĐA

Nek Majin te prati božanski sin,
dok ne stigneš srećno dvorima svojim, 760

i nek ti se voele ispune želje!
Ta videsmo sad,
ti baš si plemenit čovek!

DRUGA POJAVA

Medeja, Hor

MEDEJA

O Dive, Pravdo i ti, zrače Helijev,
sad slavno svoje dušmane pobediću! 765
Ja, sestre, idem cilju putem utrim,
i kaznu moji dušmani ispaštaće.
Jer ovaj čovek pristanište bezbedno
za sve mi nevolje i teške namere.
Za njega lađi konopce privezaću 770
kad Paladinu tvrdom gradu pristanem.
(Kratka pauza; s prolenjenim glasom)
A sad ću sve ti svoje reći namere,
i ne poimaj za šalu što ti saopštım.
Uputiću Jasonu jednu robinju
sa molbom da me još jedared pohodi. 775
Kad dođe. zboriću mu slatkim rečima:
a sve je lepo, sve je mudro smišljeno,
i brak sa ćerkom carskom i moj odlazak,
pa kakva korist otud, kakva zamis'o!
Tek molim neka deca ostanu, — 780
u zemlji da ih tuđinskoj ne ostavım,
da tu ih moji dušmani ismevaju,
no ćerku carevu da varkom usmrтім.
Bajagi što mi deca ovde ostaju,
po njima, eto, šaljem dare nevesti: 785
od zlata venac i još tanku haljinu.
Pa uzme li i na se metne ona ukras taj,
tad i njoj smrt i svakom ko se takne nje.
Čarolijama takvim namazaću dar.
(Kratka pauza; uzdiše)
Al' tu već, evo, moje reći zapinju, 790
oh, jao meni, drugo delo tada ja
izvršiću: ta porod svoj umoriću,
i nikog nema da ga od tog sačuva.
(Kratka pauza; s promenjenim glasom)
Kad kuću svu raskopam tako Jasonu,
tad idem, krvlju svoje dece gonjena, 795
iz ove zemlje kao strašna grešnica.
Nesnošljiv mi je, sestre, potsmeh dušmanski.

Nek bude! Našto život mi? Ni stojbine,
ni kuće nemam, nigde od zla zaklona.
Pogreših onda kada kuću očinsku 800
napustih, tog Helena poslušavši reč.
Uz pomoć božju on će sve to platiti.
Taj dece više neće žive videti,
a nit' će decu ikakvu izroditi
sa novom nevom, jer i ona bednica 805
od mojih mađija će bedno skončati.
Da niko ne smatra me slabom, nemoćnom,
ni krotkom, takva nije moja priroda:
no strašna dušmanu i mila milima;
a takav život stiće slavu najveću. 810

HOROVOĐA

Kad svoja nama namerenja poveri,
ja, sklona tebi, pazeći na zakone,
sad savetujem: taj ti pos'o ostavi!

MEDEJA

Ne mogu drugo! Tebi praštam takvu reč,
ti ne znaš jadi šta su kakve trpim ja. 815

HOROVOĐA

Oh, ženo, svoju decu smeš da usmrtiš?

MEDEJA

To onog onde najviše će ujesti.

HOROVOĐA

A onda i ti žena najkukavnija.

MEDEJA

Nek budem! Svaka dalja uzaludna reč!

(Dadilji)

Sad idi tamo i pozovi Jasona, 820

jer ti si meni u svem najodanija.

Da nisi otkrila mu što sam smislila,

i budi verna, ti si žena k'o i ja.

(Dadilja odlazi. Medeja se povlači u pozadinu i uđe u kuću da za suparnicu spremi
otrovne poklone)

TREĆA POJAVA

Hor

TREĆA STAJAĆA PESMA

HOR

Prva strofa Erehtidi od davnina srećni,
vi sinovi blaženih bogova, 825
s vaše zemlje slobodne i svete,
koju dušman ne osvoji nikad,
najslavniju blagodat berete.
Vaše nebo ponajviše vedro,
najsjajnija svetlost vas obliva, 830
u njoj život provodite ljupko.
Kako pesma kaže,
tu je nekad Harmonija plava
devet svetih izrodila Muza.

Prva antistrofa

Bistri šušte Kefisovi vali; 835
priča teče: Afrodita sama
obali mu jednom pristupila,
čiste vode tu je zahitila,
i svu zemlju njome poškropila,
pa svež vetrić zemljom poduhuje. 840
Ona vencem mirisavih ruža
svagda kiti svoju kosu bujnu,
pa nam, kako kažu,
šalje ljubav, drugarku mudrosti,
saradnicu svakoje vrline. 845

Druga strofa

I kako onda takav kraj
sa svetim svojim rekama,
što strancu daje zaštitu
da primi čedoubicu
i takvu strašnu grešnicu? 850
Na iane dečje pomisli,
smrt kakvu skova pomisli!
Na kolenima, evo. sve
mi molimo, ne čini to,
ta porod svoj ne ubijaj! 855

Druga antistrofa

I otkud smelost u srcu
il' ouci otkud snaga ta
probosti srce detinje
u neizrečnoj smelosti?
Kad decu okom pogledaš, 860
zar tada da ne zaplačeš?
Izvesti nećeš nameru,
kad molbu njinu začuješ,

i srcem nećeš prkosnim
da krvlju ruke omastiš. 865
(Dolazi Jason praćen dadiljom i stane pred Medeju koja izlazi iz kuće)

ČETVRTA EPISODIJA

(ČETVRTI ČIN)

PRVA POJAVA

Hor, Jason, Medeja

JASON

Na poziv dođoh. Ma da si mi dušmanka, to nije za me razlog da ne saslušam što hoćeš, ženo, da mi kažeš sad.

MEDEJA

Sad molim te, oprosti meni, Jasone,
što ono rekoh ti! Oprosti gnevu mom, 870
ta pravo je za našu ljubav negdašnju.
(Promenjenim glasom)
Ja uzeh da se sa sobom razgovaram,
i sebi zamerih: „O ludo mahnita,
šta kinjiš one što ti dobro svetuju,
i šta se mraziš s ovim poglavarima 875
i s mužem, kad on tebi radi najbolje;
kud carev zet, tud još i mojim sincima
on braće daće — šta da gnev ne ustavim?
Zar ima zla kad dobro šalju bogovi?
Zar nemam dece? A zar ne znam jasnica 880
da ni kuće ni prijatelja nemamo."
Kad tako razmislih, ja baš ti uvideh
svu ludost svoju, srdnju svoju zaludnu.
Sad hvalim te i vidim da si razborit
kad rod nam takav steče. Samo luda ja! 885
U tvoju trebaše da uđem nameru,
da pomažem ti, bračni odar pripremim,
i tvojoj da se verenici radujem.
(Kratka pauza; promenjenim glasom)
Međutim, takve smo ti — neću reći zlo —
mi žene; ne vraćaj mi milo za drago — 890
ni ludošću na ludost ne odgovaraj.
Odustajem i priznajem da promaših,

al' sada reših ti da bolje bude sve.
(Okrene se vratima i stane dozivati decu)
O deco, deco, ostavite odaju, iziđite mi!
(Deca dolaze iz kuće s vaspitačem)
Oca pozdravite svog 895
i zagrlite! Stara omraza da prestane!
I, kao mati vam, pomirite se s njim!
Sad mir nek vlada, svaki utišan je gnev.
Ded rukujte se!
(Padne joj na pamet strašna odluka)
Avaj meni, nesreće! Ta iznenada stari bol me spopade! 900
(Trudi se da produži prethodnu misao; deca zagrle majku)
Ej deco moja, dokle ćete živa još
ovako pružat mile ruke? Kako sam
ja nesrećna i na plač brza, plašljiva!
(Roni suze, ali ih Jasonu objašnjava drukčije)
Al' s ocem se pomirih, svađu prekidoh
i nežno lice sad mi suza orosi! 905

HOROVOĐA

I meni oči suzama se zališe,
od ovog zla da većeg samo ne bude!

JASON

Pa hvala, ženo, za to, ono opraštam;
ta pravo je da gnevom plane ženska ćud
na muža kad on drugu ženu zavoli. 910
Al' srce tvoje boljim putem okrenu,
i najzad uvide i bolju nameru,
a to i dolikuje ženi pametnoj.
(Obraća se sinovima koje mu Medeja privodi)
A za vašu budućnost, deco, otac vam
uz božju pomoć smotreno se postara. 915
Ta ja se nadam, vi u zemlji korintskoj
uz braću svoju prvi najzad bićete.
Pa rastite mi, a sve drugo otac vaš
na umu imaće i milostivan bog.
Da vidim vas u punoj snazi mladosti 920
i jače no svi moji što su dušmani!
(Čudi se videći da Medeja plače i da se okrenula)
A ti što bujne suze sada prolivaš
i svoje natrag blede lice okrenu,
zar nisi radosna što reči moje ču?

MEDEJA

Ta ništa; tek na njihov udes pomislih. 925

JASON

Pa što za decom samo jecaš, uzdišeš?

MEDEJA

Njih rodih ja; ti gaima sreću požele,
a strah me skoli da l' će sreće imati.

JASON

Ta ne boj mi se! Staraću se brižljivo.

MEDEJA

Pa dobro. tvo lim verovaću rečima, 930
mi, žene slabe, lako suze lijemo.
(S promenjenim glasom; pribraio)
Al' rašta sam na dogovor te pozvala,
već rekoh jedno, drugo sad pomenuću.
Kad reši car iz zemlje da me otpravi —
i za me, lepo vidim, to je najbolje, 935
da tebi i vladaru ovde ne smetam,
jer za me drže da sam dvoru dušmanka —
iz ove zemlje ja ću s voljom otići;
al' decu našu da bi sam ti vaspit'o,
zamoli Kreonta da njih mi ne goni. 940

JASON

Ja ne znam da l' će pristati. No gledaću.

MEDEJA

A ti naredi barem svojoj nevesti,
nek oca zamoli da decu ne goni!

JASON

To vrlo rado, — mogu je privoleti.

MEDEJA

Stvorenje žensko je k'o druge žene sve. 945
U poslu tome i ja pomoć nudim ti.
Po deci hoću da joj pošljem poklone —
a znaj, u svetu danas nema krasnijih, —
i peplos tanani i venac zlačani.
Al' brzo koja neka dođe dvorkinja 950
što brže amo da donese nakite!
(Jedna dvorkinja odlazi u kuću)
Ah, srećna li je, stoput srećna, presrećna,
kad prvoga junaka dobi za muža

i steče nakit što ga nekad Helije,
mog oca otac, svojoj deci ostavi! 955
(Dvorkinja se vraća sa sjajnim poklonima i predaje ih Medeji, a ona deci)
Sad prihvatite, deco, ove poklone
i carskoj ćerci, srećnoj nevi podajte,
na njima neće mane naći nikakve!
A zašto, ludo, takvu žrtvu prinosiš?
Zar misliš carska kuća nema haljina 960
i nema zlata? Ostavi, ne daji to!
Jer znadem dobro: ceni li me nevesta,
reč moja više važiće no blago sve.

MEDEJA

(Živo i emfatično)
Ne zbori! Pokloni — i bogu prijatni,
a zlato može više no sto razloga. 965
(Pokazujući na carski dvor)
NJu sreća pomaže! NJu sada diže bog!
I ona vlada! A za dečje spasenje
svoj život daću, nekmo l' zlato žeženo!
(Ponovo obraćajući se deci)
Nu, deco, u dvor carski sada idite,
umolite se novoj nevi očevoj, 970
a gospi mojoj, ostanak da odobri,
i dajte nakit, ali dobro pazite,
u svoje ruke neka primi poklone!
Potrčite i sve mi srećno svršite,
pa majci o svem dobar glas donesite! 975
(Jason i deca praćena vaspitačem odlaze; Medeja se povlači u pozadinu, a hor zapeva
pesmu)

DRUGA POJAVA

Hor

ČETVRTA STAJAĆA PESMA

HOR

Prva strofa
Životu se detinjem više ne nadam,
deca, eno, pravce već u propast idu,
neka od njih prima već zlačani venac,
prima jadna sudbu svoju,
eno, na kosu plavu venac meće 980
smrtonosni
sama rukama svojim.

Prva antistrofa

Lepota i mađiski sjaj zavešće nju
da uplete venac i peplos obuče,
al' će brzo nakitom sjati pod zemljom, 985
sad u takvu pašće zamku,
ona udesu crne smrti hita.

O jadnice,
tom zlu nećeš uteći!

Druga strofa

O jadniče, nesrećniče, 990
gordi carev domazete,
ti ne vide kako deci
propast spremaš, i još vodiš
u smrt groznu svoju nevu;
sreću minu, zlosrećniče! 995

Druga antistrofa

Muku tvoju s tobom mučim,
nesrećnice roditeljko,
što ćeš decu usmrtili
zbog svog odra prezrenoga,
jer ih tebi on ostavi 1000
pa se s drugom grli ljubom.
(Vaspitač se vraća sa decom iz carskog dvora)

PETA EPISODIJA

(PETI ČIN)

PRVA POJAVA

Vaspitač s decom, Medeja, Hor

VASPITAČ

Čuj, gospo! Deca ovde mogu ostati!
I verenica primi dare u ruke
sva radosna, i s decom sklopi mir.
Gle!
Što stojiš tužna kad te sreća ozari? 1005
I lice svoje zašto nazad okrenu?
I što se izveštaju ne raduješ mom?

MEDEJA

Ah, lele!

VASPITAČ (iznenađeno)
Taj lelek izveštaju mom ne priliči.

MEDEJA
Ah! Opet lele!

VASPITAČ
Zar ti javih nesreću
za koju ne znam? Nagrada mi propade? 1010

MEDEJA (ne gledajući ga)
Što javi, javi! Ja te ne prekoravam.

VASPITAČ
Šta spusti oči? Zašto suze prolivaš?

MEDEJA
E moram, starče, plakati; ta bogovi i moja zloća sve to tako smisliše.

VASPITAČ
Ne kloni! Još i tebe deca vратиće. 1015

MEDEJA (Misleći na smrt svojih neprijatelja i svoje dece)
Al druge pre ću ja im jedna vratiti.

VASPITAČ (Ne shvatajući tamni odgovor Medejin)
Što decu ostavljaš — ti nisi jedina,
a čovek smrtan mora jade snositi.

MEDEJA
Da, snosiću ih. — Vodi decu u kuću
i daj im sve što treba k'o i svaki dan. 1020
(Vaspitač odlazi; Medeja zaustavi decu)
O deco, deco, sad imate zavičaj
i kuću, gde ćete mi otsad živeti
od jadne majke odvojeni večito.
A ja u tuđu moram zemlju krenuti
pre nego srećna vašu sreću dočekah 1025
i pre no kupalo i vaše neveste
i odar okitih i uždih buktinje!
Oh, nesrećne li mene s moga prkosa!
Badava, deco moja, ja othranih vas,
badava patnje, zalud teški trudovi 1030
i strašne muke dok sam ja vas rađala.
A nekada ste bili moja nada sva:

kad klonem, vi ćete mi negu pružiti
i, pošto umrem, lepo me sahraniti
na zavist svetu! Zbogom, slatke brige, sad 1035
i zbogom, nade moje! Bez vas čemeran
i gorak, prazan meni život ostaje.
Ni vaše drage oči, kada uđete
u drugi život, neće majku gledati.
(Kratka pauza; deca posmatraju majku)
Oh, lele! Što me, deco, tako gledate? 1040
Što smešite se meni smeškom poslednjim?
Oh, šta ću jedna?
(Obraća se horu)
Snaga, sestre, izda me
čim pogledam u sjajne oči detinje.
Ne mogu! Zbogom, odluke vi pređašnje!
Povešću, ipak, decu svoju sa sobom. 1045
Zar oca im da kaznim njenom nesrećom
i na se tim da dvostruk čemer navalim?
Ne, ne, to nikad neću! Zbogom, odluke!
(Zamisli se)
Al' šta mi je? Zar potsmeh još da dočekam
bez odmazde kad pustim svoje dušmane? 1050
Ohrabriti se moram! Kukavno je to
za takvim nežnostima što se zanosim!
Unutra, deco, idite!
(Obraća se horu)
Ko ne sme tu
da gleda kako takvu žrtvu prinosim,
nek ide dalje! Moja ruka ne dršće. 1055
(Trgne se; kratka pauza)
Ah, ah!
Ne, srce moje, ne učini samo to!
Poštedi decu svoju, srce nesrećno!
I kad ne žive sa mnom, opet srećna sam!
(Kratka pauza; gleda decu, pa se opet trgne)
Ne, svih mi mračnih osvetnika Hadovih,
to ne smem ja dopustiti da dušmani 1060
na mojoj deci srdnju svoju iskale!
E, onda — mreti moraju; kad moraju,
od mene smrt im, ja sam njih i rodila.
Svršetak takav je, tu nema izlaska!
Već venac je na glavi, i u haljini
sad gine ćerka careva, to dobro znam.
(Okrene se deci)
Sad napred, ja već idem stazom najtežom,
a ove, decu, poslaću na težu još.

Sa decom svojom hoću da se oprostim!
Na poljub, deco, dajte majci ručice' 1070
(Grli decu, ljubi ih i plače)

O ruke premile, o slatke glavice,
o dragi stase, krasno lice detinje!
Pa srećni da ste — onde! Ovde otac vam
sve ugrabi. O slatki zagrljaju ti,
o nežno telo, slatki daše detinji! 1075
(Kratka pauza)

Oh, idite, oh, idite! Ne mogu već
da gledam vas, jer jad me savlada.
Već vidim kakva mislim zla da učinim,
al' strast je pobednik nad mojim razborom,
a strast je ljudma izvor jada najvećih! 1080
(Deca odlaze, a Medeja u dnu pozornice gleda pre
la gradu očekujući vesti o posledicama svoga
darivanja.)

DRUGA POJAVA

Hor

HOR

Prvi sistem

U razgovor umniji često već zađoh
i stadoh da sporove rešavam teže,
još teže no ženskoj što priliči glavi
da njima se bavi.

Al' i nas božanska obdari Muza, 1085
te i mi za mudročću čeznemo svakom;
ne težimo sve, al' ipak ćeš naći
u stotini žena da poneke veće
uživaju milost sveštenih Muza.

Drugi sistem

Pa mogu da kažem: koji od ljudi 1090
ne imaju nikakva znanja ni dece,
njih sreća dopada bolje no one
što rodiše decu.

Jer onaj ko nema dece i ne zna
da l' deca mu žive na veliku radost 1095
ni da l' će mu tešku doneti žalost,
taj ne zna za patnje i muke.

Treći sistem

A onaj ko od srca poroda ima
i slatka mu pilež po kući trči,
tog svagdašnje teške satiru brige, 1100

da telo i duh im odgaji lepo
i nasušna da im namakne hleba;
a da li će biti loša il' dobra,
to ni jedan otac ne može znati.

Četvrti sistem

A što je od svega najbolnije sada, 1105
izjaviću najzad ljudima svima:
jer nakupe l' svega što za kuću treba,
i deca se lepom okite snagom
i čojstvom i junaštvom opašu svakim,
njih sudbina tada snalazi preka 1110
i cvetnu im decu odnosi u Had.
Ta zašto li samo uz ostale jade
još i tu od sviju najveću muku
božanstvo ljudima dade
za svojom da milom ridaju decom? 1115

MEDEJA

(Približavajući se horu i gledajući prema carskom dvoru)

Već dugo, drage sestre, ovde čekam ja
da čujem šta odande sreća donosi.
Već vidim, eno, jedan sluga Jasonov
ka nama hita; on je silno zaduvan,
nagovešta nam neku novu nesreću! 1120
(Dolazi sluga Jasonov)

TREĆA POJAVA

Medeja, Glasnik, Hor

GLASNIK

Oh, strašno delo stvorila si — Nedelo,
Medejo! Beži sad, ne razmišljaj
da l' brzim brodom, kolima il' pešice!

MEDEJA

Šta dogodi se to da moram bežati?

GLASNIK

Izdahnula je mlada neva ovaj čas 1125
i s njome otac Kreont s tvojih mađija.

MEDEJA

Baš lepu vest mi donese, i otsada
moj bićeš dobrotvor i dragi prijatelj.

GLASNIK (zaprepašćeno)

Šta zboriš? Jesi l' pri sebi il' pobesne?

Veseliš se, a carsko tako zatre ognjište, 1130
ni straha nemaš da ćeš za to stradati?

MEDEJA

Na takve reči ja bih znala odgovor,
al' nemoj, prijatelju, tako brzati,
no reci kako stradaše. Što veći jad
pretrpeše, to za me radost silnija. 1135

GLASNIK

Kad ono tvoja oba sina udoše,
sa ocem još, u nevestine odaje,
tad i nas, roblje, s vašeg zla što patismo,
obuze radost, jedno drugom šaptasmo
da ti i muž tvoj razdor prekidoste svoj; 1140
pa jedno ruke, drugo plave glavice
izljubiste. Ja i sam, prepun radosti,
za decom zađoh čak u ženske odaje.

A gospa što je mesto tebe služimo
još pre no tvoje sinove što sagleda 1145
na Jasona tek nežan pogled upravi,
a zatim brzo svoje oči zaklopi
i belo lice krenu onda na stranu,
jer ne bi pravo joj što deca udoše.

A tad je muž tvoj stade umirivati, 1150
pa reče: „Nemoj da si dragim dušmanka,
utišaj gnev, okreni glavu ovamo, —
ko mužu tvome drag, i tebi neka je;
a primi njihov dar i moli oca svog
za ljubav meni da tu decu ne goni!" 1155

Kad nakit vide, presta svaka nemilost,
obeća sve, i tek što otac odmače
sa decom svojom, ne daleko 6d kuće,
a ona haljinu obuče vezenu,
pa uvojke pod zlatni venac podvije 1160
i kosu dotera pred sjajnim zrcalom,
beživotnoj se slici svojoj smešeci.
Sa stoca potom usta, pređe odajom,
dodirujući zemlju nogom prebelom,
sva srećna s poklona, pa staje na prste 1165
i sa svih strana često sebe ogleda.

(Kratka pauza; promenjenim glasom)

Al' potom prizor dogodi se užasan:
pobledi sva, pa ustuknuv, povede se,

svim telom zadržće, i jedva stiže još
na stolicu da padne — na tle umalo. 1170
A neka stara tada reče sluškinja
da Pan se možda srdi ili drugi bog,
pa lelekne, dok najzad nevu ugleda:
iz usta bela pena teče joj, a zenice
prevrnule se, nigde krvi jedna kap. 1175
I strašna potom zaori se kuknjava,
te jedna odmah otrči u dvor Kreontu,
a diuga Opet novome mladoženji
da jave kakvo zlo se nevi dogodi.
Od silne žurbe po svoj kući tutnjava. 1180
(Kratka pauza; predahne)
I ne bi trčeći ni pešak najbrži
prevalio na trkalištu pletra šest,
kad bezglasna i zatvorenih očiju
zaječi silno, pa se jedna povrati.
Ta dvostruka je beše snašla nevolja: 1185
iz njena zlatnoga na glavi upletka
čudnovat liznu plamen ognja razornog,
a tanko ruho, tvoje dece milošta,
izjedaše joj nesrećnici nežnu put.
Sa stoca skoči da se spase od vatre, 1190
i glavom stade tresti tamo ovamo
da strese venac s kose; ali zalud sve,
jer zlato s kosom beše čvrsto spojeno,
što jače trese, dvaput jači liznu plam.
Tad na tle klonu savladana nesrećom. 1195
Sem oca već je niko ne bi poznao:
gde behu oči, ne može se poznati,
ni crte lica ubavog; tek s temena
krv s ognjem pomešana niz nju kapaše.
K'o suze s jele, put joj suzi s kostiju, 1200
a sve zbog tvojih maćija nevidljivih.
Da strašne slike! Niko da je dodirne,
jer njena sudba — svima učiteljica.
(Pauza, predahne)
Tad otac jadni, ne znajući nesreću,
odjednom uđe, mrtvom telu pripade, 1205
pa odmah zarida i telo zagrlji
i ljubeći ga kuka: „Dete nesrećno,
ta koji bog te tako strašno usmrti
i osiroti mene, neopojan grob?
Ah, s tobom, jadna ćerco, da me primi smrt!" 1210
Kad za čas prestade od plača, kukanja,
i htjede telo podignuti staračko,

prilepio se, kao bršljan dafini,
odelu njenu; strašno nasto rvanje:
on hoće da se uspravi na kolena, 1215
al' ona stisnula, on rad bi na silu,
pa staro telo kidaše sa kostiju.
A najzad presta — dušu pusti zlosrećnik.
Od jadna starca jača beše nesreća.
Sad mrtvi leže — ćerka, kraj nje otac njen. 1220
To grbžno zlo za grbznim čezne suzama.
(Kratka pauza; promenjenim glasom)
Šta tebe čeka, ne marim da govorim;
ti sama ziaćeš da se kazni ukloniš.
(Okrene se od Medeje, gledajući turobno preda se)
Čoveka smatram senkom ne sad prvi put; 1225
ja smelo mogu reći: oni ljudi baš
za mudre što se drže, mere svaku reč,
pokazuju se k'o budale najveće.
Na svetu niko blaženstva ne postiže;
ko ima blaga, zlata, on je srećniji
no drugi ljudi, ali blažen nikada! 1230
(Glasnik odlazi)

ČETVRTA POJAVA

Medeja, Hor

HOROVOĐA

Baš mnoge jade demon danas navali
na Jasona, a sve se zbi po zasluži.
Tvoj udes žalim, jedna ćerko careva,
u carstvo moraš odlaziti Hadovo
za Jasona što htede da se udomiš. 1235

MEDEJA

(Polagano približujući se horu za nekoliko koraka)
O sestre, sad mi još preostade što pre
da decu smaknem pa da bežim odavde.
oklevanjem da ne bih decu predala
na klanje drugoj ruci nemilosnijoj.
Kad ipak, ma šta bilo, mreti moraju, 1240
od mene smrt im, ja sam njih i rodila.
Oružaj mi se, srce! Šta da oklevam
to strašno, nužno zlo da odmah izvršim?
Ded, jedna ruko moja, hrabro zgrabi mač,
pa hitaj cilju žalosnog života svog! 1245
Ne dršći sada i na decu ne misli

ni da ih ljubljāše ni da si majka im!
Zaboravi ih bar za ovaj kratki dan,
pa posle plači! Ubiću ih, istina,
al' mila behu meni — majci nesrećnoj! 1250
(Odlazi brzo u kuću da izvede svoj osvetni plan,
a hor u dubokom uzbuđenju otpočne pesmu, nemajući
snage da Medeju spreči od čedomorstva)

PETA POJAVA

Hor

PETA STAJAĆA PESMA

HOR

Prva strofa

O čuj me, Zemljo! Pogledaj,
presjajna zrako Sunčeva,
na ovu ženu bednicu,
pre nego decu pobije!
Tvoje su seme zlačano, 1255
ne daji krvi božije
da ljudska ruka proliva!
Spreči je, božja svetlosti,
krvnicu izgnaj iz kuće,
osvetna strast je zaslepi. 1260

Prva antistrofa

Zalud si decu rodila,
zalud se za njih mučila,
a Simplegade ostavi,
klisure mrke, neljupke!
Kakva te srdnja zahvati, 1265
zašto li radost majčinu
ubistvom strašnim zameni?
Ta kletva svakog sustiže
ko bližnjem život uzima.
Od boga jad mu na kuću. 1270
(Kratka pauza; začuje se dečji vrisak iz kuće)

PRVO DETE (u kući)

Ah! Šta ću? Kako ću se spasti od majke?

DRUGO DETE (u kući)

Ja ne znam, braco dragi! Propadosmo sad!

HOR

Međustrofa

Čuješ li vrisak detinji?

Ah, smela ženo, jasnice!

Da uđem u dvor? Možda bih 1275

još mogla spasti dečicu!

(Hor se približuje vratima, ali pred njima stane)

OBA DETETA (u kući)

(Pošto su čula reči hora)

Ah, bože, u pomoć! Ta poslednji je čas!

Već blizu nas je potegnuti mač!

HOR

Druga strofa

Jasnice, kamen, gvožđe si

kad svoju decu rođenu 1280

sad svojom rukom ubijaš!

Treća strofa

Za jednu ženu samo čuh

što deci život oduze,

za Inu bogom mahnitú,

pošto je Hera izagna. 1285

Treća antistrofa

Pade u tamu ludila,

dečicu uze sa sobom,

s hridi se baci u more,

zajedno s decom pogibe.

Druga antistrofa

Ima li išta strašnije? 1290

O ženski odre bola pun kolike jade zadade!

(Jason s pratnjom žurno dolazi)

EKSODA

PRVA POJAVA

Jason, Hor

IZLAZNA PESMA

JASON

Ej, žene pored vrata što tu stojite.

je l' još unutra pakosnica krvnica,

Medeja, ili krenu već u bežanje? 1295
(Ne čekajući odgovor, gledajući na kuću)
Tek onda kad bi pod zemlju se sakrila,
il' krilima u etar digla visoki,
umakla bi da odmazda je ne stigne.
Zar misli ona: kad vladare usmrti,
da bez kazne iz dvora može pobeći? 1300
(Obraćajući se horu; promenjenim glasom)
Al' nije za nju, strah me samo za decu;
ta njoj će platit oni što ih ucveli,
dotrčah tek da deci život sačuvam,
da carski rođaci ne učine im što
za odmazdu, što mati carsku proli krv. 1305

HOROVOĐA

O nesrećniče, jade sve i ne slutiš, jer ne bi inače te reči zborio!

JASON

Šta reče to? I mene zar da ubije?

HOROVOĐA

I tvoju decu ruka ubi majčina.

JASON

Ah! Šta to zboriš? Ti me, ženo, ubijaš! 1310

HOROVOĐA

Ti dece više nemaš, o tom razmišljaj!

JASON

Pa gde ih ubi? U kući il' napolju?

HOROVOĐA

Otvori vrata! Decu mrtvu videćeš!

JASON (Žestoko drmajuci zatvorena vrata)
Ded brže, sluge, ključanicu kidajte!
Objite vrata dvojako da vidim zlo: 1315
mrtvace oplaćem, a njoj da platim smrt!
(Sluge potrče vratima. Medeja se pojavi u visini
iznad kuće na kolima s mrtvom decom pored sebe.
U kola su upregnuti krilati zmajevi)

DRUGA POJAVA

Hor, Jason, Medeja

MEDEJA

Šta lomiš tu i vrata dižeš polugom,
i tražiš leševe i mene krvnicu?
Napusti napor taj! A trebam li ti ja,
govori! Rukom ti me više ne dirnu. 1320
Moj ded mi, Sunce, ova kola pokloni,
k'o jaku zaštitu od ruke dušmanske.

JASON

O nakazo, o ženo od svih najmrža
i bogu, meni, svemu rodu ljudskome!
Na svoju decu smeđe zar da trgneš mač? 1325
Njih sama rodi, pa me bez njih ostavi.
Kad izvrši to delo najužasnije,
zar smeš da gledaš Suncu, Zemlji u oči?
Oh, ne bilo te! Sada vidim! Bejah slep
iz zemlje kad sam doveo te varvarske 1330
u dom helenski, — tebe, takvo grdilo,
što oca izdade i zemlju hranilju,
i zato meni sad se svete bogovi.
Kraj ognjišta si brata svoga ubila
pre nego Arga primi te lepokljuna. 1335
Tim otpoče, a kad se za me udade
i decu izrodi mi, ti ih uništi
iz osvete što ložnicu ti ostavih.
Od Helenki to ne bi mogla nijedna,
ispred njih tebi ja učinih time čast 1340
za ženu što te uzeh — žalost, nesreću.
Čudovište si, ali žena nisi ti,
još strašnija si nego Skila tirsenska!
Al' da te grdim hiljadama pogrda,
ne вреди kad je drskost s tobom rođena. 1345
Pa odlazi, rugobo ti! Čedomorko!
A ja ću svoju sudbu oplakivati
što i ne ubraha ploda braka novoga,
a nit' se svoje dece žive nagolih;
izrodih, negovah, pa sad izgubih sve! 1350

MEDEJA

Na takve reči dug bih dala odgovor
kad ne bi znao sam Div, otac svevišnji,
šta za te stvorih, a čim dug ti oduži.
Al' ti mi nećeš odar moj ukaljati,
ni slasti piti, meni se potsmevati, 1355
ni ćerka careva, ni Kreont, punac tvoj,

u bedu goniti me, a bez osvete,
A volja li te, zovi me čudovištem
il' zovi još i Skilom Mora Tirsenskog!
Ta za srce te, kako treba, ujedoh! 1360

JASON

I sama patiš, sa mnom deliš nesreću.

MEDEJA

Al manji jad je kad me ti ne ismevaš.

JASON

Ah, deco, vaša majka beše nemajka!

MEDEJA

Ah, deco, vaš ubica otac pritvorni!

JASON

Zacelo, moja desnica ih ne ubi! 1365

MEDEJA

Al' tvoja bezočnost i tvoja preljuba.

JASON

Rad odra svoga morade ih ubiti?

MEDEJA

Zar misliš da je to za ženu malen bol?

JASON

Za razboritu, al' na tebi sve je zlo.

MEDEJA

(Pokazujući na mrtvu decu u svojim kolima)
Gle, njih ti nema, — to te sada razdiere. 1370

JASON

Za tebe sad su oni dusi osvetni.

MEDEJA

Ta znaju bogovi ko najpre sagreši.

JASON

O, dobro poznaju bar tvoju mrsku ćud.

MEDEJA

Pa mrzi me! Na svaku gadim ti se reč.

JASON

A ja na tvoju, završetak biće lak. 1375

MEDEJA

Šta hoćeš, dakle? I ja bih da završim.

JASON

Daj decu da pogrebem i da oplačem!

MEDEJA

To nikad! Odneću ih ja na Herin breg,
u svetom lugu sama ih sahraniću,
da humku njinu ne raskopa dušmanin 1380
ni tela da im skrnavi! Uvešću još
u zemlji Sisifovoj sveti svečanik
i žrtve još, za otkajanje greha mog.
(Pokazujući u daljinu)
A sama odlazim u Erehtejev grad.
Tu primiće me Egej, Pandionov sin, 1385
a ti u bedi skončaj, kako zasluži;
po glavi Argin zviznuće te olupak,
kad brak se nama tako gorko završi.

JASON

Nek poklane dece satre te Kletva
i Pravda, gonilja krvi! 1390

MEDEJA

Ta ni bog ni demon neće te čuti kad prevari ženu i zakletvu zgazi!

JASON

Uh, sram da te bude, čedomorko gadna!

MEDEJA

Povuci se u dvor i ženu sahrani!

JASON

Ta idem, ali bez dečice svoje. 1395

MEDEJA

Kad u starost uđeš, plakaćeš više!

JASON

O premila deco!

MEDEJA
Majci, ne ocu!

A zašto ih ubi? Da ojadim tebe.

JASON
MEDEJA

JASON
O daj da još jednom zagrlim decu,
da njihova slatka poljubim usta! 1400

MEDEJA
Gle, sada ti mila, sada ti slatka, a onda ih otera.

JASON
Tako ti boga,
daj bar da im nežno dodirnem telo!

MEDEJA
To ne može biti! Uzalud zboriš!

JASON (gledajući u kebo)
O čuješ li, Dive, kako me goni 1405
i kako me muči prokleta žena,
čedomorka ova i lavica besna?
(Obraćajući se Medeji koja se udaljuje)
Al' koliko smednem i koliko mogu
u plaču prizivaću bogove višnje
nek vide kako mi sinove ubi 1410
i ne daš mi da ih se dotaknem jadan,
da njihova mrtva sahranim tela.
O, da ih nikad ni rodio nisam
kad tvoja ih, eto, posmica ruka!
(Zamukne u dubokoj žalosti. Medeja iščezne)

TREĆA POJAVA
Horovođa

HOROVOĐA
Olimpljanin Div je svugde gospodar. 1415
A bogovi daju što ne sluti niko;
kad tvrdo se nadaš, nada te izda;
gde nade i nema, bog pomaže i tu.

I ovo se dogodi tako.
(Hor polagano odlazi)